

Ελληνίς

Μία Έλληνίδα άγγειοπλάστρια.

ΈΝΑ κρυμμένο καλλιτεχνικό ταλέντο βρίσκεται από καιρό στὰς Ἀθήνας, ἡ δὲ Φρόσω Εὐθυμιάδου, προσφυγοπούλα ἀπὸ τὴν Πόλη. Ταλέντο, πὺ δὲν θὰ



Κατσικάκι.

ἀργήσῃ, ὡς ἐλπίζομε, νὰ παρουσιάσῃ καὶ στὸ μεγάλο κοινὸν ὄρατα καὶ πρωτότυπα ἔργα κεραμοπλαστικῆς καὶ πηλογλυπτικῆς. Τὸ συμπέρασμα τοῦτο ἔβγαλα ἀπὸ μιὰ σειρά ἔργων τῆς πὺ εἶδα στὸ ἔργαστήριό τῆς. Ἀγγεῖα σὲ ποικίλες ἀπλὲς ἢ πολυσύνθετες μορφές, εἰδώλια ἀνθρώπων, ζώων, ἐρπετῶν, σκευὴ τσαγιού καὶ διακοσμητικὰ κομψοτεχνήματα, μὲ τὴν ἰδιότυπὴ σφραγίδα ἐνὸς καθαρῶ ἰσοποικίτου γούστου πὺ ὑπακούει σ' ἔμφυτὴ καὶ ἐκλεπτυσμένη καλλιέργεια. Ἡ τέχνη τῆς πηλοπλαστικῆς, κατ' ἐξοχὴν τέχνη ἑλληνικὴ, τὴν ὁποία ἡ ἀρχαιότης ἀνήγαγε σὲ μιὰν ἀπὸ τῆς ἀνώτερες καλλιτεχνικῆς βαθμίδες τῆς τελειότητος, εἶνε ἡ ἀγάπη καὶ ἡ τυραννία, τ' ὄνειρο καὶ ἡ ἀγωνία, μὲσ' ἀπὸ τὰ ὁποῖα ἐκδηλώνεται μιὰ πλούσια καὶ παλλόμενη ἀπὸ δημιουργικὴ πόθο νέα ψυχὴ. Ἐνα κορίτσι, πὺ, γιὰ τὴν πραγμάτωσιν τοῦ ἰδανικοῦ του, κατῴρθωσε νὰ φτάσῃ σὲ μεγάλα εὐρωπαϊκὰ κέντρα μόνο καὶ μόνο γιὰ νὰ δώσῃ τὴν ἐπισημονικὴν προέκτασιν καὶ τὴν τεχνικὴν τελειοποίησιν στὸ ἔμφυτό τῆς χάρισμα. Ἐπειτ' ἀπὸ σοβαρὴ καὶ μακρόχρονη σπουδὴ σὲ μιὰ κρατικὴν κεραμευτικὴν σχολὴν τῆς Βιέννης, ἤρθε πρὸ δύο σχεδὸν ἐτῶν ἐδῶ, γεμάτη ἀπὸ τὸ συγκινητικὸ πυρετὸ πὺ φλέγει κάθε νέον καὶ γεμάτον ὄνειρα καλλιτέχνην στὰ πρῶτα βήματα τῆς σταδιοδρομίας του. Ἡ θερμὴ τῆς ἰδιοσυγκρασίας

πὺ διοχετεύεται σὰν ἠλεκτρικὴ ἐκκένωσι ἀπὸ τὰ δάχτυλά τῆς στὸν πηλό, γιὰ ν' ἀναστήσῃ ἀπὸ τὴν ἄμορφη μάζα του, μὲ αἰσθητικὸν παλμό, μορφές καὶ σχήματα, γραμμὲς καὶ ὄγκους, στοχασμοὺς καὶ συναισθήματα, ἀφήνει ἔντονη τὴν σφραγίδα τῆς καλλιτέχνης στὶς πολύμορφες συνθέσεις τῆς. Ἐκεῖνο πὺ ἰδιαίτερα πρέπει νὰ τονιστεῖ εἶνε ὅτι κάθε δημιουργία τῆς ἀρχίζει ἀπὸ τὴν γένεσιν τοῦ ἀντικειμένου, ἀπὸ τὴν πρωτεῖκὴν σχηματοποίησιν του, ὁπῶν σὲ πρότυπα δικῆς τῆς ἐμπνεύσεως πὺ μὲ ὅλη τὴν πρωτοτυπία, ἴσως καὶ τὴν πρωτογένεια πὺ κάποτε παρουσιάζουν, κλείνουν στοιχεῖα ζωντανὰ καὶ ὄριμα μιᾶς πηγαίας καὶ σοφῆς πλαστικῆς ἐκφράσεως. Κι' ἐκεῖ πὺ ἐκδηλώνεται μὲ τάσει: νεωτεριστικῆς, ξαφνικὰ ἀναπηδᾷ ἕνα πνεῦμα νέον κλασσικὸ ἀπὸ ἄλλα δημιουργήματά τῆς, ὅτου ἡ μοντέρνα ἐπίδρασις, συνταρασμένη μὲ τὴν αὐστηρὰ κλασσικὴ ἀρχιτεκτονικὴ, καταλήγουσιν στὸ πὺ αἰσθητικὸν διακοσμητικὸν ἀποτέλεσμα. Τέτοια ἐντύπωσις μᾶς δίδει μιὰ τσαγιέρα πὺ θυμίζει σκεῦος ἀρχαῖκό, μιὰ τρίοπτη μᾶσκα, ὄρατο μοτίβο γιὰ συντριβάνι, ἕνα μεγάλο βάζο μὲ ἀνάγλυφα γύρω του ἄλλα σὲ ὀρμητικῆς κινήσεις σχεδιασμένα, ἕνα γυναικεῖο γυμνὸ πὺ φέρνει στὸ νοῦ μιὰ συσπειρωμένη Ἀφροδίτη τοῦ Βατικανοῦ Μουσείου, ἕνα κατσικάκι, μιὰ γκιμήλα, ἕνα χονσοειδὲς δοχεῖο κρεμαστὸ μὲ βα-



Ἀνθοδοχεῖο.

τράχους ἀναγλύφους, ἄλλο σὰν διπλὸ Κέρας τῆς Ἀμαλθείας μιὰ ἰδιόρρυθμὴ σ' ἔκφρασιν μᾶσκα καὶ ἕνα ἐκφραστικὸν κεφάλι κόρης πὺ, μᾶζι μὲ δύο τρία

κομμάτια ἀκόμη, ἀνήκει στήν περιοχή τῆς καθαρῆς γλυπτικῆς τέχνης, καί μαρτυρεῖ τὸ πλαστικὸ δυναμικὸ ταλέντο τῆς Δίδος Εὐθυμιάδου. Λεπτοὶ καὶ διάφανοι χρωματισμοὶ ποὺ κοσμοῦν τὶς ἐπιφάνειες καὶ ἀπλώνονται κυματιστοὶ στοὺς πλαστικοὺς ὄγκους καὶ στὰ ἐπίπεδα, προδίδουν μιὰ ἰδιαίτη εὐαισθησία στὴν ἐναρμόνιση τῶν τόνων.

Ἡ ὕλη τοῦ πηλοῦ, ποὺ ὑπόκειται σὲ παραμορφωτικές μεταλλαγές, ἔπειτα ἀπὸ τὴν πρώτη ἐμφύσηση τῆς καλλιτεχνικῆς πνοῆς ἀπάνω της καὶ τῆ σχηματοποίησής της, εἶνε γνωστὸ ὅτι, ἂν δὲν ψηθῆ σὲ εἰδικὸ



Ἡ Παναγία μετὸ Χριστό.

(Πλάκα ἐξώγλυφη)

κλίβανο, σκάζει καὶ τρίβεται, οὔτε βέβαια μπορεῖ νὰ δεχθῆ καὶ τὸ διακοσμητικὸ ἐπίχρῳμα, ποὺ καὶ αὐτὸ πρέπει νὰ ἀκολουθήσῃ ὀρισμένους τεχνικοὺς κανόνας Ἡ Δίς Εὐθυμιάδου μετὴν ἔμφυτή της ἔμπνευση καὶ μετὴν σοβαρὴ σπουδὴ της κατέχει ὅλα τὰ στοιχεῖα τῆς βεβίας ἐπιχρῳας, Γ' αὐτὸ μιὰ τέτοια ἐργασία, ποὺ ἀπὸ τὰ πρῶτα βήματά της ξεπερνάει τὰ συνήθη ὄρια καὶ ὑψώνεται σὲ γνήσιες δημιουργικὲς σφαῖρες, πρέπει χωρὶς ἄλλο νὰ βγῆ ἀπὸ τὴν ἀφάνεια, ν' ἀποκτήσῃ τὶς κατάλληλες ἐγκαταστάσεις καὶ ν' αὐξηθῆ, νὰ πολλαπλασιάσῃ, νὰ γίνῃ γνωστὴ στὸν τόπο μας καὶ νὰ ἐκτιμηθῆ ὅσο ἀληθινὰ τῆς ἀξίζει.

(Ἡ ἐξώγλυφη πλάκα τῆς Παναγίας μετὸν Χριστὸ ποῦ δημοσιεύεται σ' αὐτὸ τὸ ἄρθρο, ἔργο καὶ αὐτὸ τῆς Δίδος Εὐθυμιάδου, στολίζει σὲ φυσικὸ μέγεθος τὴ βίλλα τοῦ κ. Ζόττι, ἀρχιτέκτονος στὴ Βιέννη.

ΑΘΗΝΑ ΤΑΡΣΟΥΛΗ

Ἑκπαιδευτικά

Ὅσοι εἶχαν τὴν εὐχαρίστηση ν' ἀκούσουν τὴν Κα Ἀγγέλα Βαλιάδη στὴ διάλεξη ποὺ ἔκανε πρὶν δυὸ χρόνια στὸν Παρνασσὸ γιὰ τὶς νέες παιδαγωγικὲς κατευθύνσεις, θὰ μπορέσουν νὰ ἐκτιμήσουν ἀναλόγως τὶς πρόσφατες ἐπιτυχίες της στὸ Παρίσι, σ' ἓνα κλάδο ἐπιστημονικῆς μελέτης καὶ ἐφαρμογῆς ἐν μέρει ἄγνωστο ὡς τώρα στὴν Ἑλλάδα: τὴν ψυχολογία καὶ τὴν ἀγωγή τῶν ἀνωμάτων παιδιῶν.

Ὁ κλάδος αὐτός, ποὺ καλλιεργήθηκε γιὰ πρώτη φορὰ στὴ Γαλλία καὶ ποὺ ἡ Montessori, ἔμπνευσμένη ἀπὸ τοὺς Itard, Seguin καὶ Bourneville, ἐκμεταλλεύτηκε γιὰ τὴ μέθοδό της, εἶναι ἀπαραίτητο συμπλήρωμα τῆς ψυχολογίας τοῦ παιδιοῦ. Ἄλλωστε καὶ ἡ παιδολογία καὶ γενικὰ ὀλόκληρη ἡ σημερινὴ παιδαγωγικὴ πλουτίστηκαν ἀπ' τὴ μελέτη τῆς ψυχοπαθολογίας τοῦ παιδιοῦ.

Τὴν ἐπιστημονικὴ αὐτὴ ἐξέλιξη θὰ τὴν καταλάβωμεν καλλίτερα μετὸ ἔργο ποὺ ἐτοιμάζει ἡ Κα Ἀγγέλα Βαλιάδη ὡς διδακτορικὴ διατριβὴ στὴν Sorbonne καὶ γιὰ τὸ ὅποιο ἔχει ἐπισκεφθῆ τὸν Décroly στὸ Βέλγιο καθὼς καὶ εἰδικὰ «Νέα Σχολεῖα» στὴν Ὀλλανδία καὶ στὴ Γερμανία.

Πάντως ἐκεῖνο ποὺ μᾶς ἐνδιαφέρει αὐτὴ τὴ στιγμή εἶναι ὅτι δὲν ἐδίστασε νὰ ὑποβληθῆ σὲ εἰδικὲς σπουδὲς στὰ Ψυχοπαθολογικὰ Ἐργαστήρια, στοὺς κόπους τῆς μακρᾶς ἐπαφῆς μετὰ ἀνώμαλα παιδιὰ καὶ σὲ πρακτικὴ παιδαγωγικὴ ἐξάσκηση γιὰ νὰ ἐπεκτείνει τὸν κύκλο τῶν φιλοσοφικῶν καὶ παιδαγωγικῶν της μελετῶν. Καὶ ἀποτέλεσμα εἶναι ὅτι παρουσιάστηκε ὡς πρώτη ξένη ὑποψηφία στὸν κρατικὸ διαγωνισμὸ ποὺ ἔγινε ἐσχάτως στὸ Παρίσι γιὰ τὴν ἀπονομὴ τοῦ Εἰδικοῦ Πτυχίου καὶ ἐπέτυχε *μεταξὺ τῶν πρώτων*.

Ἡ ἀδιάκοπη συναλλαγὴ τῆς θεωρίας καὶ τῆς πράξης καταντᾷ στὸν ἐκπαιδευτικὸ κλάδο τὸ οὐσιωδέστερο στοιχεῖο προόδου, γιὰτὶ ἐπιτρέπει ὄχι μόνον τὴν ἐμβάθυνση τῆς πράξης, ἀλλὰ καὶ τὴν ἐνδεχόμενὴ ἐξέλιξη ἢ τροποποίησή της θεωρίας. Ἐξ ἄλλου τὸ γεγονός, ὅτι τὴν ἔδρα τῆς Παιδολογίας εἰς τὴν Σορβὸννη τὴν κατέχει ἓνας εἰδικὸς τῆς Ψυχοπαθολογίας τοῦ παιδιοῦ, ὁ Dr. Wallon, δείχνει τὸ πόσον ἡ ἀμοιβαία σχέση τῆς καθαρῆς ἐπιστήμης καὶ τῆς πρακτικῆς ἐφαρμογῆς ἐπιβάλλεται ὡς ἐπιστημονικὸ ἀξίωμα.

Μετὴν ἐπιτυχία της στὸν κρατικὸ διαγωνισμὸ, ἡ Κα Βαλιάδη μᾶς ἔδειξε ὅτι ἐμπνέεται ἀπὸ παρόμοιες ἀρχές. Μποροῦμε μάλιστα νὰ προσθέσωμε ὅτι στὸν κύκλο τῶν μαθητῶν τοῦ Wallon ἀνέκαθεν διεκρίθηκα καὶ ἐξακολουθεῖ νὰ διακρίνεται.

Π. ΛΑΣΚΑΡΙ

